

Tekninen ja ympäristötoiminta / Kuntamaisema

859/00.01.02.00/2019

ELINYMP 4

Elinympäristövaliokunnalle tekninen johtaja ja osastosihteeri esittelivät Kuntamaisema -raporttia. Vertailuvuosina oli 2017 ja 2018. Esittelyssä keskityttiin teknisen ja ympäristötoiminnan tehtäväalueeseen.

Pudasjärven kaupungin kustannusmuutokset vuosien 2017 ja 2018 välillä jäivät alle aineiston kesimääräisen muutoksen, mutta kaupungin tilinpäätös oli vuonna 2018 yli neljä miljoonaa euroa alijäämäinen. Edelleen väestön väheneminen kohdistuu eniten juuri työssäkäyvään väestön osaan. Työikäisten väestön väheneminen pienentää tuloja ja väestön ikääntyminen lisää palvelutarvetta.

Teknisten palveluiden kokonaisuudessa tilapalvelut ovat suurin kokonaisuus. Kustannuksia nostavat palvelutuotannon ulkopuoliset rakennukset. Tila- ja liikenneverkkopalveluihin panostetaan kaupungissa enemmän kuin Maisemakunnissa keskimäärin. Kolmanneksi suurin tekninen palvelukokonaisuus on ruokapalvelut, joka Pudasjärvellä on järjestetty palveluverkon näkökulmasta tehokkaasti kahdella valmistuskeittiöllä (Hirsikampus ja Sarakylä).

Tilapalvelut: Tilapalveluiden kustannukset ovat pienentyneet 2,8 % vuoteen 2017 verrattuna. Kustannukset asettuvat kuitenkin edelleen vertailussa kalliimpien joukkoon. Siivouksen kustannukset ovat nousseet; opetus- ja päivähoidon rakennusten siivouskustannukset ovat nousseet. Tämän johtuu lähinnä käyttäjien esityksistä tehtyjen palvelukuvausten (mm. siivouskerrat) muutoksista sekä uuden palvelu-urakan tuomasta hintamuutoksesta 1.6.2018 alkaen. Pudasjärvellä asukaskohtaiset kustannukset kaikista rakennusryhmistä oli 1051,20 €/asukas vuonna 2018.

Ruokapalvelut: Ruokapalvelut tuotetaan kahdella valmistuskeittiöllä, Hirsikampuksella ja Sarakylän koululla. Hirsikampuksen keskuskeittiöstä jaetaan ruoka muille kouluille paitsi Kipinän ja Syötteen kouluille, jotka ostavat ruokapalvelut muilta palvelun tuottajilta. Hirsikampuksen keskuskeittiöltä myydään ruokapalveluita mm. sote-piirille sekä OSAO Pudasjärven yksikölle. Ruokapalvelujen kustannukset ovat nousseet 9,9 % vuodesta 2017. Suoritehintaa on noussut 0,23 euroa (elintarvikkeet 0,10 euroa ja henkilöstökulut 0,05 euroa). Tehokkuus henkilötyövuotta kohden on noussut, mutta toisaalta henkilöstö- ja elintarvikekustannukset ovat nousseet. Suoritehintaa vuonna 2018 oli 3,75 euroa.

Liikenneverkkopalvelut: Kustannukset ovat vuodesta 2017 nousseet 12,8 %. Tähän vaikuttaa uuden, 1.10.2018 alkaneen tiestön hoitourakan alkukuukausille tulleet korkeammat urakkaerät sekä myös hintamuutokset niin tiestön hoitourakan kuin 1.6.2018 alkaneen palvelu-urakan osalta. Kustannusten nousua on kaikissa liikenneverkkopalveluissa ja kaikissa alipalveluissa Pudasjärvi sijoittuu keskiarvon yläpuolelle. Tiestöä niin kunnallisesti ylläpidettyä kuin yksityisteitäkin on Pudasjärvellä paljon, mikä

osittain selittää korkeita kustannuksia.

Viheraluepalvelut: Viheraluepalveluiden kustannukset ovat nousseet 7,7 % vuodesta 2017 vuoteen 2018. Viheralueita Pudasjärvellä on vertailuaineistoon nähden keskimääräistä vähemmän, mutta asukaskohtaiset kustannukset ylittävät keskiarvon. Metsien tuotot ovat vuodesta 2017 kasvaneet merkittävästi ja tuotot kattavat menot 122 %:sti.

Muut: Tähän on otettu mukaan mm. kaavoitus sekä rakennusvalvonta. Maisema-raportin mukaan asukaskohtainen panostus kaavoitukseen on Pudasjärvellä korkea ja on noussut vuodesta 2017 asukasta kohden 7 euroa (47 euroa per asukas v. 2018). Kaavoitukseen vaikuttaa paljon mm. isot rakennushankkeet, joita lähivuosina on ollut useita. Kustannukset tasaantuvat hiljaisempina vuosina.

Rakennusvalvonnan kustannukset (ei sisällä ympäristönsuojelun kustannuksia) asukasta kohden vuonna 2018 olivat 31,7 euroa, tulot -17,9 euroa ja netto 13,8 euroa. Tähän sisältyvät myös viranomaislautakunnan kustannukset.

Hallinto- ja tukipalvelujen kustannukset on jyvitetty tehtäväalueen yksiköille. Hallinto- ja tukipalveluiden kustannukset olivat 24,57 euroa/asukas v. 2018.

Kuntamaisema-raportissa on esitetty myös optimointikohteita, joista mahdollisia säästöpotentiaaleja löytyy. Tilapalvelujen osalta mm. korkeat kustannukset selittyvät rakennuksilla, jotka eivät ole kunnan palvelutuotannossa. Näistä rakennuksista olisi järkevää jossakin aikataulussa hankkiutua eroon riippuen kaupungin taloustilanteesta. Ruokapalvelujen suoritteiden optimointitaso olisi 3,17 euroa/suorite. Tämä tarkoittaisi elintarvikkeiden ja henkilöstökulujen alentamiseen tähtääviä toimenpiteitä.

Liikenneväylien osalta säästöpotentiaalin toteuttaminen voi olla haastavaa, koska kaupungin liikenneverkko on laaja. Yksityisteitä kaupungissa on paljon, mutta kunta määrittelee avustusten tason ja myös yksityistieavustuksissa voi olla mahdollista säästää.

Kaavoituksen optimointitaso on 20 euroa/asukas. Panostus vaihtelee kaavallinen suunnittelutilanteen mukaan. Haastavassa taloustilanteessa muita kuin välttämättömiä kaavoitusprojekteja voisi olla mahdollista siirtää myöhemmäksi.

Rakennusvalvonnan kustannukset ylittävät keskiarvon, joten sieltä voisi olla mahdollista löytää säästökohteita. Optimointitaso kustannusten osalta on 18 euroa/asukas, kun v. 2018 Maisema-raportin mukaan Pudasjärvellä se oli 31,70 €/asukas.

Elinympäristövaliokunta merkitsi Kuntamaisema-raportin tietoonsa saatetuksi.